

Warszawa, dnia 19 stycznia 2018 r.

Stanowisko
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych

I. Przedmiot sprawy i zagadnienie podlegające rozstrzygnięciu.

W dniu 4 grudnia 2017 r. do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych skierowany został wniosek o wydanie interpretacji zagadnienia prawnego, sformułowanego na tle możliwości łączenia funkcji radcy prawnego z funkcją inspektora ochrony danych osobowych w oparciu o Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz w oparciu o przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, przywoływanego dalej jako „KERP”:

Czy prowadzenie kancelarii radcy prawnego w formie jednoosobowej działalności gospodarczej i jednoczesne świadczenie usług prawnych w zakresie ochrony danych osobowych, w tym pełnienie funkcji Inspektora Ochrony Danych Osobowych w ramach tej kancelarii będzie naruszało postanowienia Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego?

W krótkim uzasadnieniu zadanego pytania wnioskodawczynie wskazała, że w jej ocenie nie powinno być mowy o naruszeniu przepisów Regulaminu wykonywania zawodu, a obowiązujące przepisy nie pozwalają na prowadzenie przez jedną osobę fizyczną dwóch odrębnych działalności pod różnymi firmami.

II. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska.

W celu przedstawienia stanowiska w sprawie oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) Kodeks Etyki Radcy Prawnego – Uchwała Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.,
- 2) Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017, poz. 1870 z późn. zm.),
- 3) Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2017, red. T. Scheffler,
- 4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych,
- 5) Regulamin wykonywania zawodu, wprowadzony uchwałą Krajowej Rady Radców Prawnych Nr 94/IX/2015 z dnia 13 czerwca 2015 r.

III. Analiza zagadnienia.

Stosownie do art. 5 i 6 ustawy, radcowie prawni świadczą pomoc prawną, a świadczenie pomocy prawnej polega w szczególności „na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed urzędami i sądami w charakterze pełnomocnika lub obrońcy”. Nie jest zatem to katalog zamknięty.

Art. 39 ust. 1 rozporządzenia PE i Rady 2016/679 z 27.04.2016 r. (powoływany przez pytającego) stanowi, że: „Inspektor ochrony danych ma następujące zadania:

- a) informowanie administratora, podmiotu przetwarzającego oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o obowiązkach spoczywających na nich na mocy niniejszego rozporządzenia oraz innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych i doradzanie im w tej sprawie;
- b) monitorowanie przestrzegania niniejszego rozporządzenia, innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych oraz polityk administratora lub podmiotu przetwarzającego w dziedzinie ochrony danych osobowych, w tym podział obowiązków, działania zwiększające świadomość, szkolenia personelu uczestniczącego w operacjach przetwarzania oraz powiązane z tym audyty;
- c) udzielanie na żądanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie jej wykonania zgodnie z art. 35;

d) współpraca z organem nadzorczym;

e) pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla organu nadzorczego w kwestiach związanych z przetwarzaniem, w tym z uprzednimi konsultacjami, o których mowa w art. 36, oraz w stosownych przypadkach prowadzenie konsultacji we wszelkich innych sprawach.”

Art. 37 ust. 5 zaś rozporządzenia stanowi, że: „Inspektor ochrony danych jest wyznaczany na podstawie kwalifikacji zawodowych, a w szczególności wiedzy fachowej na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych oraz umiejętności wypełnienia zadań, o których mowa w art. 39.”

Dla oceny zagadnienia istotne jest ustalenie, czy zakres uprawnień i kompetencji inspektora w rozumieniu rozporządzenia nie mieści się w zakresie pojęcia „świadczenie pomocy prawnej” w rozumieniu ustawy. W świetle cytowanego wyżej art. 37 ust. 5 inspektor nie jest odrębnym zawodem. Należy zatem zastanawiać się, czy jeżeli radca prawny (kancelaria) zawiera umowę z obsługiwanym podmiotem na świadczenie pomocy prawnej, to możliwe jest takie skonkretyzowanie zakresu tej pomocy, że jako jej element przewiduje się wykonywanie przez tego radcę (radcę wskazanego przez kancelarię) funkcji inspektora ochrony danych osobowych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że przedmiotem umowy o świadczenie pomocy prawnej nie musi być pełen zakres tej pomocy w rozumieniu art. 6 ustawy, a skoro katalog czynności dla desygnatu pojęcia „świadczenie pomocy prawnej” jest otwarty, to możliwe jest precyzowanie w umowie jakie czynności składające się na świadczenie pomocy prawnej stanowią przedmiot umowy, i mogą to być czynności spoza otwartego katalogu z art. 6, byle by tylko mieściły się w językowym (systemowym?) rozumieniu pojęcia „świadczenie pomocy prawnej”.

Dodatkowo warto jeszcze, jak się wydaje, zwrócić uwagę, że kancelaria radcy prawnego jest jedną z form wykonywania zawodu radcy prawnego. Status - aktualnie administratora bezpieczeństwa informacji, a w przyszłości inspektora ochrony danych osobowych - reguluje (regulować będzie) odpowiednio ustawa o ochronie danych osobowych oraz RODO. Zakresy przedmiotowe działalności i umocowania ustawowe zawodu radcy prawnego oraz ABI i inspektora ochrony danych osobowych są różne oraz regulowane innymi aktami prawnymi. Kancelaria zastrzeżona jest wyłącznie do wykonywania zawodu radcy prawnego. W konsekwencji, o ile radca prawny może być zatrudniony w takim charakterze w danej jednostce organizacyjnej - oraz równocześnie - na stanowisku ABI, czy inspektora ochrony

danych osobowych, o tyle wykonywanie obowiązków ABI, czy inspektora ochrony danych osobowych w naszej ocenie powinno odbywać się w ramach działalności poza kancelarią radcy prawnego.

Jeśli radca prawny miałby podejmować się roli inspektora ochrony danych osobowych to rzeczywiście nie powinno to mieć miejsca w ramach obsługi prawnej podmiotu. Powinna to być odrębna umowa regulująca zasady wykonywania funkcji z tym związanej. Powinno to się odbywać poza działalnością Kancelarii. Pytanie czy, o ile nie będzie to działalność o charakterze zorganizowanym i wykonywana w sposób ciągły, dopuszczalne jest wykonywanie jej w ramach działalności wykonywanej osobiście. Oba powyższe elementy konstrukcyjne działalności gospodarczej powinny być spełnione łącznie. Jeśli zatem brak jest np. zorganizowanego charakteru określonej działalności - wówczas gdy radca prawny poza wykonywaniem zawodu radcy prawnego zobowiązuje się osobiście wykonywać funkcję inspektora ochrony danych osobowych w konkretnym podmiocie, może tę funkcję wykonywać nie jako przedsiębiorca lecz jako osoba wykonująca zlecenie (działalność wykonywana osobiście). O problemie prowadzenia innej niż prawnicza działalności gospodarczej Komisja debatowała na posiedzeniu plenarnym, stwierdzając, że nie ma przeszkód prawnych, aby radca prawny wykonywał taką działalność gospodarczą poza jednoosobową kancelarią radcy prawnego.

Nadto Komisja pragnie wskazać, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wystąpiła pismem z dnia 4 stycznia 2018 r. do Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych z prośbą o wyrażenie opinii w sprawie warunków dopuszczalności łączenia wykonywania zawodu radcy prawnego z funkcją ABI i IOD w Polsce od 25 maja 2018 r. Pani Minister dostrzega pewne ułatwienia ale i przeszkody w zakresie możliwości łączenia tych funkcji, podkreślając gwarancje niezależności charakteryzujące obie funkcje.

IV. Podsumowanie

Reasumując Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych stoi na stanowisku, iż regulacje prawne dotyczące administratorów bezpieczeństwa informacji i inspektorów ochrony danych, jak i przepisy dotyczące wykonywania zawodu radcy prawnego (w jego formach przewidzianych art. 8 ustawy) nie zawierają wyraźnego zakazu łączenia funkcji ABI / IOD z wykonywaniem zawodu radcy prawnego. Niemniej oceny zawsze należy dokonywać w konkretnej szczegółowo określonej sytuacji, uzależnionej od formy wykonywania zawodu. Każdy radca prawny odpowiednio wcześniej powinien

identyfikować potencjalne ryzyko wystąpienia konfliktu i jemu zapobiegać a nadto zawsze zapobiegać naruszeniu tajemnicy zawodowej.

Generalnej wykładni zagadnienia, na wniosek GIODO, dokona Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.

*Przewodniczący Komisji
Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP*

r. pr. Ryszard Wilmanowicz

